

muligheder, der kan afses til fordel for importen. Af hensyn til udviklingen på længere sigt må man derfor lægge afgørende vægt på, at importen ikke forøges udover det niveau, der vil kunne opretholdes, såfremt man skal undgå gældsætning til udlandet og hermed en varig forringelse af importmulighederne.

De fremsatte ønsker om yderligere frilisteoverførsler vil utvivlsomt medføre en meget betydelig stigning af importen på disse vareområder. Til belysning af den importforøgelse, der vil kunne blive tale om, skal man eksempelvis oplyse, at importen af færdig konfektion i 1938 udgjorde knap 23 mill. kr. mod en import i 1948 på 31 mill. kr. Importen af metervarer udgjorde i 1938 ca. 106 mill. kr. mod en import i 1948 på 140 mill. kr. Siden importreguleringens gennemførelse i 1932 er der sket omlægninger af det danske erhvervslivs struktur. Når man tager i betragtning, at importen var reguleret også i 1938, at priserne siden 1938 er steget med omkring 150 pct., og at befolkningstallet er steget med ca. 10 pct., kan der næppe råde tvivl om, at en frigørelse af importen indenfor disse områder vil medføre en meget betydelig importforøgelse. Det er naturligvis overordentlig vanskeligt at anslå, hvor stor en stigning i den samlede import der vil blive følgen af de foreslåede yderligere frilisteoverførsler, men utvivlsomt vil det dreje sig om en størrelsesorden på flere hundrede millioner kroner eller et beløb, som vil være af den største betydning for betalingsbalancens stilling.

Hvis man under disse omstændigheder skal sikre opretholdelse af ligevægt på betalingsbalancen, vil det under forudsætning af, at eksporten ikke kan forøges, være nødvendigt at skærpe importkontrollen på de vareområder, som stadig står på bunden liste. Det må her erindres, at det heller ikke vil være muligt at nedskære importen fra OEEC-landene af de varer, der står på globallisten, idet Danmark må forpligte sig til at tillade en import af disse varer af mindst samme omfang som i det år, der går forud for listens ikrafttræden. Importen af færdigvarer udgjorde i 1948 godt 1 100 mill. kr., og da en del af denne import er nødvendig ud fra handelspolitiske krav fra udlandets side, vil en forøgelse af frilisteimporten kun kunne gennemføres, såfremt importen af råvarer og halvfabrikata tilsvarende begrænses. En væsentlig udvidelse af frilisteoverførslerne vil derfor betyde, at det vareområde, hvor det er muligt at nedskære importen, bliver indsnævret meget betydeligt, og byrderne ved den begrænsning af den samlede import, der fortsat er nødvendig af valutamæssige grunde, vil derfor falde uforholdsmæssigt tungt på dette område og gøre det umuligt at opretholde en passende forsyningsmæssig balance mellem de enkelte vareområder, hvoraf importen er sammensat.

Såfremt importen forøges væsentligt af f. eks. forbrugsvarer, kan den situation meget vel opstå, at der ikke vil være tilstrækkelige betalingsmuligheder til at dække importen af industriens og landbrugets nødvendige råstoffer. En sådan situation vil være ensbetydende med, at dansk produktion udsættes for øget konkurrence fra udlandets side under forhold, hvor det af valutamæssige grunde ikke vil være muligt at forsyne landet i tilstrækkeligt omfang med importerede produktionsmidler, råvarer og halvfabrikata. Følgen heraf vil blive, at den stigning i produktionen og eksporten, der hidtil har været mulig, ikke vil kunne fortsættes.

2. Den betragtning, at frigørelsen af andre landes import vil skabe muligheder for en udvidelse af den danske eksport i samme takt som importen forøges, er næppe rigtig. Af den samlede eksport består omkring 70 pct. af landbrugsvarer, og den overvejende del heraf er bundet ved eksport til Storbritannien i henhold til de indgåede langtidskontrakter. Produktionens og hermed eksportens omfang er først og fremmest afhængig af størrelsen af den indenlandske høst og af tilførselsmulighederne for udenlandske foderstoffer. Sidstnævnte vareområde har en meget høj forsyningsmæssig prioritet, men forøges importen på andre vareområder væsentligt, kan en reduktion af importen af korn og foderstoffer til landbruget alligevel blive uundgåelig.

En forøgelse på kort sigt af eksporten af landbrugsvarer vil derfor kun være mulig ved en begrænsning af forbruget på hjemmemarkedet. Med hensyn til de vigtigste levnedsmidler, der er genstand for eksport, f. eks. smør, kød, flæsk, ost etc., vil en sådan nedskæring næppe være aktuel. Eksporten af sekundære landbrugsprodukter, f. eks. slagteriaffald, blodprodukter, kasein, havesager etc., vil muligvis i givet fald kunne forøges, eventuelt ved en vis begrænsning af forbruget på hjemmemarkedet. En forøgelse af eksporten på disse vareområder vil imidlertid være vanskelig, fordi